

Ydelsesstigning skal forbedre indtjeningen

DB: Køer med 9.000 kg EKM kan generere et dækningsbidrag på 10 til 14.000 kr. pr. årsko, og køer med en ydelse på 11.000 kg EKM kan genere et dækningsbidrag på 14 til 18.000 kr. pr. årsko.

Mælk er den primære vare for mælkeproducenterne. Jo mere du kan sælge, jo større potentiale er der for indtjeningen, og typisk vil dækningsbidraget pr. ko stige med den stigende mælkeydelse. Konkret kan vi se af kvægnøgleopgørelserne for 2013, at køer med 9.000 kg EKM kan generere et dækningsbidrag på mellem 10 og 14.000 kr./årsko, og køer med en ydelse på 11.000 kg EKM kan generere et dækningsbidrag på mellem 14 og 18.000 kr./årsko, se figur 1.

Når man kigger på forskellen i det gennemsnitlige dækningsbidrag mellem den fjerdedel med det højeste dækningsbidrag og den fjerdedel med det laveste dækningsbidrag indenfor for ek-

Tom Vestergaard

- Kvægchef, LMO.
- Alder: 43 år.
- Specialer: Gårdråd, strategi, management, fodring og udviklingsplaner.

SAGEN KORT

- Et væsentligt fokusområde for mælkeproducenten er et mål om højere mælkeydelse.
- Gennemsnitlig viser kvægnøgleopgørelserne, at en ydelsesstigning fra 9.000 til 11.000 kg EKM giver cirka 4.000 kroner mere pr. årsko.
- En lang række faktorer kan give ydelsesstigning. Hvor vil DU sætte ind?

sempel konventionel tung race, ses der en forskel i dækningsbidraget på 5.350 kroner (Produktionsøkonomi Kvæg 2013). Hovedparten af denne forskel kan forklares ud fra mælkeydelsen med knap 3.500 kroner pr. årsko i ren ydelseffekt. Foderomkostningerne var kun 500 kroner højere, hvilket kunne indikere, at gruppen med den højere ydelse også opnår en højere fodereffektivitet. Af kvægnøgleresultaterne fra 2013 fremgår, at de 25 procent med bedste dækningsbidrag har en energiudnyttelse på 98 procent.

Sådan nås ydelsespotentialet

Køernes ydelse er en funkti-

on af rigtig mange påvirkninger og faktorer. I den enkelte besætning vil der derfor være en lang række indsatsfaktorer, der kan give ydelsesstigning. Det er vigtigt at fokusere på, hvad der på den enkelte bedrift kan gøres for at bringe en nyfødt kalv til at udløse sit ydelsespotentiale på måske 12 til 15.000 kg. mælk.

En vigtig faktor, der har betydning, er landmandens **indstilling og ledelsesstil**. Har du et mål om en højere ydelse? Er du villig til, og har du fokus på at udvikle dig selv og din bedrift?

Det er vigtigt at sætte et tydeligt mål om udvikling og holde sporet i forhold til at nå sine mål. Alene det, at land-

Konsulentens anbefalinger

- 1 Husk at være en god leder - det handler om fokus, styring og optimering.
- 2 Sæt mål for den ønskede ydelsesstigning.
- 3 De vigtigste faktorer: Ledelsesstil, stabilitet, fodersammensætning, reproduktion, sundhed, stalden og goldkomanagement.

manden fortæller sine medarbejdere om sine forventninger, gør, at det bliver nemmere for medarbejderne at trække i samme retning.

En anden faktor er **stabilitet**. Koen skal have det lidt kedeligt med faste daglige rutiner som at ligge, æde og malke. Alt, hvad der bryder disse rutiner, koster ydelse. P.t. taler vi meget om kompakt fuldfoder, som skal gøre det 'kedeligt' for køerne at æde. Det sikrer, at foderbordet ikke er et tag selv bord og, at alle kører hver gang æder foder med den samme næringsstofsammensætning. Hvis de derimod får en svingende og ustabil ration, koster det ydelse og sænker energiudnyttelsen.

Den tredje faktor er **fodersammensætning**. Det er en forudsætning for høj ydelse, at vi tilbyder køerne en optimal foderration, hvilket kræver en god kvalitet grovfoder. Grovfoderet skal være sundt uden mugdannelse og varme, ligesom foderets fordøjelighed er vigtigt. Undersøgelser har vist, at fordøjeligheden har stor betydning for mælkeydelsen og, at det ikke er muligt at kompensere for lav fordøjelighed af grovfoderet med kraftfoder.

Reproduktion er den fjerde faktor. En god reproduktion

er nødvendig for en høj ydelse og skal sikre, at vi i gennemsnit har køer i fornuftig afstand fra kælvning. Hvis køernes gennemsnitlige afstand fra kælvning sænkes, vil der automatisk komme en ydelsesstigning som følge af laktationskurvens form. Samtidig skal den gode reproduktion sikre, at goldkøer ikke bliver for fede med den risiko, det giver i forhold til problemer ved opstart af laktationen.

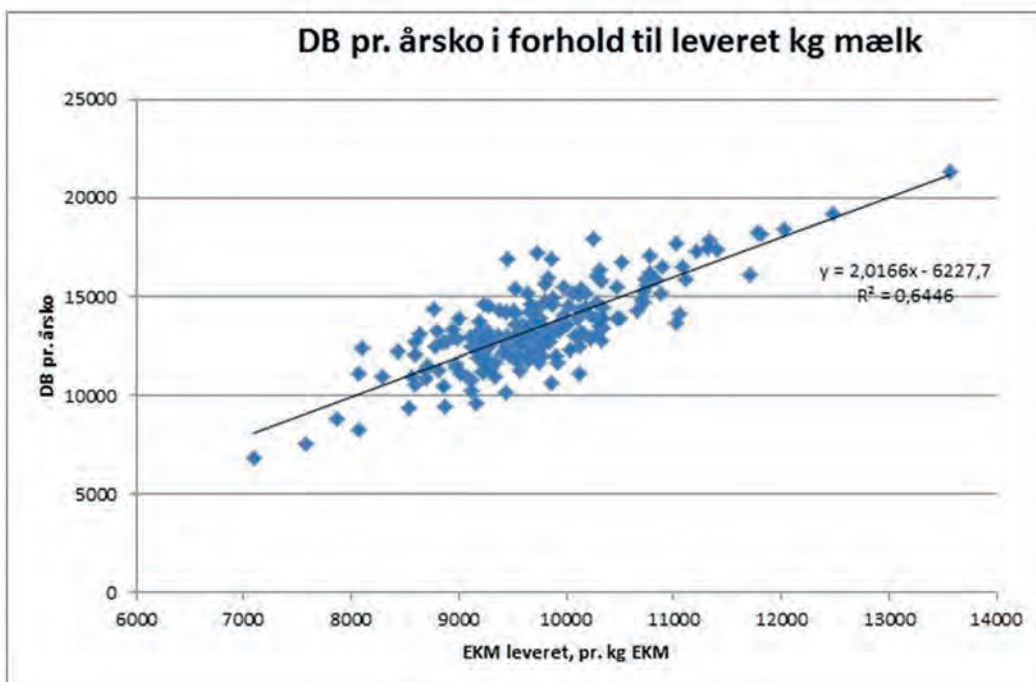
Femte faktor er **sundhed**. I jagten på højere ydelse er det vigtigt at have sunde køer, så du skal overvåge dine dyr og

handle hurtigt ved begyndende sygdom. Specielt klovsundhed har meget synlig effekt på ydelsen, og du bør til enhver tid have en klar plan for, hvordan du identificerer klovsproblemer, og hvad du gør ved det. Jo hurtigere reaktion – jo mindre ydelsestab.

Stalden er den sjette faktor. Overbelægning har som regel en betydelig negativ effekt på køernes mælkeydelse. De fysiske forhold i stalden som gulve, senge, ståtid ved malkning med videre påvirker ydelsen. Ved skift til sengebåse med sand ses det ofte, at der opnås en betydelig ydelsesstigning.

Syvende faktor er **goldkomanagement**. En stabil og fast styret goldkomanagement er en nødvendighed for at sikre en god opstart på laktationen. Goldkomanagement handler i høj grad om velfærd, styring af foderoptagelse og huld. Fede goldkøer undgås gennem en god reproduktion.

Det at opnå mælkeydelsesstigning er et langt sejt træk. Systematik gennem ens rutiner fra kalv til udsætning af slagtekoen. Hvis man vil opnå en høj ydelse, er det nødvendigt, at der ikke mangler tænder i tandhjulet.

Figur 1. Sammenhæng mellem ydelse og dækningsbidrag i Kvægnagleopgørelser 2013. Kilde: VFL, Kvæg.